

Vatanseverlik, Özgürlüğe Karşı Bir Tehdit

Emma Goldman

1911

Vatanseverlik nedir? Bir kişinin doğduğu topraklara, çocukluğunun anıları ve umutlarının, hayallerinin ve özlemlerinin bir arada toplandığı yere duyduğu sevgi midir? Çocuksu bir naiflikle, bulutların akışını seyrettığımız ve kendimizin de neden öylesine yumuşakça uçamadığımızı merak ettiğimiz yer midir? Milyarlarca parlayan yıldızı sayıp, ruhlarımızın derinliklerine işleyen “gözümüzün nuru mu”? Kuşların müziğini dinleyip, onlar gibi uzak diyarlara uçmak için kanatlarımız olmasını dilediğimiz yer mi? Ya da annemizin dizlerinde oturup, büyük zaferlerin ve efsanelerin hikâyeleriyle kendimizden geçtiğimiz yer midir? Kısacası, her santimetre karesinin güzelliği ve eşsiz mutluluk, zevk ve oyun dolu çocukluğumuzu temsil ettiği yere duyulan aşk mıdır?

Eğer vatanseverlik bu ise, bugün pek az Amerikalı’yı vatansever olarak adlandırabiliriz; çünkü, oyun mekânları artık fabrikalar, değirmenler ve madenlere dönüşmüştür. Kuşların müziğinin yerini ise, sağır edici makine sesleri almıştır. Artık büyük zaferler ya da efsanelerle ilgili hikâyeler de dinleyemeyiz çünkü annelerimizin öyküleri acı, göz yaşı ve kederi anlatmaktadır.

O halde, nedir vatanseverlik? “Vatansever, efendim, adi ve alçakların son sığınağıdır,” demişti Dr. Johnson. Zamanımızın en büyük milliyetçilik karşıtı Leo Tolstoy, vatanseverliği bütün katillerin eğitimini tatmin edecek bir prensip olarak tanımlar; hayatın gereklilikleri olan ayakkabı, kıyafet ve ev yapımından çok insan öldürmek için daha iyi ekipmanı bulunan bir iş; averaj çalışan adamınkinden daha üstün kârları ve zaferleri garantileyen bir iş.

Diğer bir anti-vatansever olan Gustave Herve de vatanseverliği din kurumundan daha incitici, vahşi ve insanlık dışı bir boş inan olarak tanımlar. İnsanın doğal fenomeni tanımlamadaki beceriksizliğinden kaynaklanan dini bir boş inan. İlkel insan fırtınayı duyduğunda ya da şimşek çaktığını gördüğünde, her ikisini de açıklayamazdı ve bu yüzden de bu olayların ardında kendisinden daha üstün bir güç olduğu sonucuna varırdı. Benzer şekilde yağmurda ve doğadaki çeşitli değişikliklerde de doğaüstü bir güç görürdü. Diğer yandan vatanseverlik, yapay bir şekilde yaratılmış ve yalanlar ile yanlış söylentilerin iletişim ağından kaynağını alan bir boş inandır; insanı özgüven ve değerlerinden kopartırken, ona kibir ve anlamsız gurur katan boş bir inan.

Gerçekten de kibir, anlamsız gurur ve egotizm vatanseverliğin ayrılmaz bileşenleridir. Açıklayayım. Vatanseverlik dünyamızın her biri demir paamaklıklarla çevrili küçük noktalara bölünmüş olduğunu söyler. Bazı

özel noktalarda doğma şansına sahip olanlar herhangi bir diğer noktada ikâmet edenlere göre kendilerini daha üstün, asil ve akıllı görürler. Bu yüzden de o seçilmiş noktada yaşayanların, üstünlüklerini diğerlerine göstermek amacıyla kavga etmek, öldürmek ve ölmek gibi görevleri vardır.

Diğer yerlerde yaşayanlar ise, bebekliklerinden ya da çocukluklarından itibaren beyinlerini Almanlar, Fransızlar ya da İtalyanlar'ın kan dolu hikâyeleriyle doldururlar. Çocuk yetişkinliğe eriştiğinde, kendisinin Tanrı tarafından ülkesini tüm yabancıların saldırı ya da istilâlarına karşı savunmak amacıyla seçilmiş olduğu düşüncesiyle doldurulmuş olur. Bu yüzden ki bizler daha üstün bir ordu ve donanma, savaş gücü ve cephane için haykırmaktayız. Bu yüzden ki Amerika kısa bir zaman içerisinde ordusu için dört yüz milyon dolar harcayabilmektedir. Bir düşünün: İnsanların üretiminden çalınmış dört yüz milyon dolar. Elbette ki vatanseverlik oyununa katılanlar, zenginler değildir. Onlar her yerde kendilerini evlerinde hissedebilen kozmopolitanlardır. Biz Amerika'da bu gerçekliğin farkındayız. Bizim zengin Amerikalılarımız Fransa'da Fransız, Almanya'da Alman ya da İngiltere'de İngilizler değiller mi? Bir kozmopolitan gururu içerisinde, Amerikalı fabrika çocukları ya da köleler tarafından üretilen parayı boşuna harcayanlar da onlar değil mi? Evet, onların vatanseverliği Roosevelt'in insanların adına yaptığı gibi, bir talihsizlikle karşı karşıya kaldığında ya da Sergius Rus devrimcileri tarafından cezalandırıldığında, Rus Çarı gibi bir despota baş üzüntülerini iletebilecek mesajların yollanmasını mümkün kılan bir vatanseverliktir.

Bu, Meksika'da binlerce insanı öldüren baş katil Diaz'ı destekleyebilecek ya da Meksikalı devrimcilerin Amerika topraklarında tutuklanarak, Amerikan hapishanelerinde hiçbir geçerli sebep olmadan mahkum edilmelerini onaylayacak bir vatanseverliktir.

Ama vatanseverlik refah ve gücü temsil edenler için değildir. İnsanlar için yeterince iyidir bu. Voltaire'in en yakın arkadaşlarından olan ve şu sözleri söylemiş olan Büyük Frederick'in tarihi zaferini anımsatıyor bu bizlere: "Din bir sahtekârlıktır ama toplumlar için ayakta tutulmalıdır."

Bu tür bir vatanseverlik de oldukça fazla para gerektiren bir kurumdur; aşağıdaki istatistikleri okuduktan sonra hiç kimse bundan şüphe duymayacaktır. Yüzyılın son çeyreğinde, dünyada lider ordu ve donanmalar için yapılan harcamalardaki progresif artış, her duyarlı öğrenci için ekonomik kaygılar yaratacak derecede somut bir gerçekliktir. 1881'den 1905'e kadarki zamanı beş yıllık periyodlara bölerek ve güçlü devletlerin bu sürecin başlangıç ve bitiş noktalarındaki harcamalarını belirterek

kısaca özetlenebilir bu durum. Belirtilen ilk ve son harcama giderlerinde göre bu süreç içerisinde İngiltere'nin harcamaları 2,101,848,936\$'dan 4,143,226,885\$'a, Fransa'ninkiler 3,324,500,000\$'dan 3,455,109,900\$'a, Almanya'ninkiler 725,000,200\$'dan 2,700,375,600\$'a, ABD'ninkiler 1,275,500,750\$'dan 2,650,900,450\$'a, Rusya'ninkiler 1,900,975,500\$'dan 5,250,445,100\$'a, İtalya'ninkiler 1,600,975,750\$'dan 1,755,500,100\$'a ve Japonya'nın ki 182,900,500\$'dan 700,925,475\$'a çıkmıştır.

Belirtilen her ülkenin askeri harcamaları, her beş yıllık periyod içerisinde artış göstermiştir. 1881'den 1905'e kadarki dönemde İngiltere'nin ordusuna yaptığı harcamalar dört katına, ABD'ninkiler üç katına, Rusya'ninkiler iki katına çıkmış; Almanya'nın harcamaları %35 oranında, Fransa'ninkiler %15 oranında ve Japonya'ninkiler de yaklaşık %500 oranında artmıştır. Eğer bu ülkelerin yirmi beş yıllık süreç içerisindeki tüm harcamalarını, ordularına yaptıkları harcamalarla karşılaştıracak olursak aşağıdaki sonuçları elde ederiz:

İngiltere'de %20'den %37'ye, ABD'de %15'den %23'e, Fransa'da %16'dan %18'e, İtalya'da %12'den %15'e, Japonya'da %12'den %14'e. Diğer taraftan Almanya'daki oranın %58'den %25'e düşmüş olması da ilginçtir; bu düşüşün sebebi diğer amaçlar için imparatorluk harcamalarında büyük artışlar yapılmış olmasıdır. 1901'den 1905'e kadar olan dönemde yapılan askeri harcamaların takip eden beş yıllık süreçlerdeki harcamalardan daha yüksek olduğu da başka bir gerçekliktir. İstatistikler, oranda askeri harcamaları en yüksek olan ülkelerin sırasıyla İngiltere, ABD, Japonya, Fransa ve İtalya olduğunu göstermektedir.

Donanmalar için yapılan harcamaların göstergeleri de inanılmaz boyutlardadır. 1905'le sonlanan yirmi beş yıllık süreçte, ülkelerin donanmaya yaptıkları harcamalar şöyle bir artış göstermiştir: İngiltere %300, Fransa %60, Almanya %600, ABD %525, Rusya %300, İtalya %250 ve Japonya %700. İngiltere bir istisna olmak üzere, ABD diğer tüm ülkelerden daha çok donanma harcaması yapmaktadır ve bu harcamaların oranı tüm ulusal harcamalarda da diğer güçlerinkilerden fazladır. 1881'den 1885'e kadarki süreçte, ABD'nin donanma için yaptığı harcama ülke için yapılan bütün harcamalarda her 100\$'da 6,20\$ gibi makul bir orandı; sonraki beş yıllık süreçte bu rakam 6,60\$'a yükseldi, bir sonraki beş yılda 8,10\$'a ve bir sonrakinde ise 16,40\$'a erişti. İlerideki beş yıllık süreçlerde bu oranın artacağı da açıkça görülmektedir.

Askeri harcamalardaki artış, nüfus üzerinde kişi başına düşen vergi şeklinde açıklanarak da gösterilebilir. Burada verilen karşılaştırmadaki

ilk beş yıldan son beş yıla kadar olan süreç içerisinde şöyle bir artış gözlenmiştir: İngiltere’de 18.47\$’dan 52.50\$’a; Fransa’da 19.66\$’dan 23.62\$’a; Almanya’da 10.17\$’dan 15.51\$’a; ABD’de 5.62\$’dan 13.64\$’e; Rusya’da 6.14\$’dan 8.37\$’a; İtalya’da 9.59\$’dan 11.24\$’a ve Japonya’da 86 cent’ten 3.11\$’a.

Kişi başına düşen bu vergi tahmini ile militarizmin ekonomik yükünün kabul edilebilirliği arasında bir bağlantı vardır. Elimizdeki verilere dayanarak elde ettiğimiz yadsınamaz sonuç, ordu ve donanmalar için giderek artan harcamaların istatistiklerde adı geçen ülkelerdeki nüfus artışına baskın çıktığıdır. Diğer bir değişle, militarizmden giderek artan beklentilerin devamlılığı, bu ülkelerin hepsini hem insanlar hem de kaynaklar açısından tüketme tehdidini oluşturmaktadır.

Vatanseverlik için gerekli olan bu korkunç kayıp, ortalama bir zekâya sahip olan bir kişiyi bile bu hastalıktan kurtarmaya yeterli olmalıdır. Gene de vatanseverlik daha fazlasını beklemektedir. İnsanlar vatansever olmaya zorlanmaktadır ve bu lüks için de öderler; yalnızca “savunucuları”nı destekleyerek değil, aynı zamanda kendi çocuklarını da kurban ederek. Vatanseverlik bayrağa bağımlılığı gerektirir; ki bu da anneyi, babayı ve kardeşi öldürmeye bile hazır olacak bir itaat anlamına gelmektedir.

Genel kavga, ülkemizi yabancı tehditlerden koruyacak bir orduya gereksinimimiz olduğudur. Ne var ki her entelektüel kadın ve adam bilir ki, aptalları baskı altında tutmak ve korkutmak için var olan bir mittir bu. Bir diğerinin ilgi alanlarını bilen dünya devletleri, birbirlerine saldırmazlar. Uluslararası karmaşaları, savaşlardansa antlaşmalar yoluyla çözmekle kazançlarının daha fazla olacağını öğrenmişlerdir. Gerçekten de Carlyle’ın söylediği gibi, “Savaş, kendi savaşlarını vermeyecek kadar korkak olan iki hırsızın kavgasıdır; bu yüzden de bir köyden ve bir diğerinden oğlanları alıp onlara üniformalar giydiren, onları silahlandırır ve karşılıklı olarak vahşi canavarlar gibi kaybetmelerine izin verirler.”

Her savaş aynı nedene dayandırmak da fazla bir bilgelik gerektirmez. ABD tarihinde güya olağanüstü ve vatansever bir olay olan İspanya-Amerika savaşını ele alalım. Kalplerimiz gaddar İspanyollar’a karşı nasıl da öfkeyle doluydu! Doğru, bu öfkemiz aniden alevlenmemişti ama. Aylarca devam eden gazete ajitasyonu beslenmişti ve bu Butcher Weyler’in birçok Kübalı’yı öldürmesi ve kadınlarına tecavüz etmesinden çok da sonra olmamıştı. Gene de Amerikan Toplumu’nun adaletine dayanarak hiddetlenerek büyümüş, kavga etmeye hazır ve cesurca savaşıma istekli bir hale gelmişti. Ama sis kalktığında, ölümler gömüldüğünde ve savaşın be-

deli insanlara mal ve kiralarda artış olarak geri döndüğünde, vatansever bütünlüğümüzün sarhoşluğundan ayıldığımızda Amerika-İspanya savaşının bedelinin şeker fiyatlarının artması anlamına geldiğini aniden anlayıverdik; daha açık söylemek gerekirse Amerikalılar'ın hayatları, kanı ve parası İspanya hükümeti tarafından tehdit altında bulunan Amerikan kapitalistlerinin ilgilerini korumak amacıyla kullanılmıştı. Bu bir abartma değildir, tam tersine Amerikan hükümetinin Küba işçilerine karşı gösterdikleri tutumla kanıtlanmış gerçeklikler ve figürlere dayanmaktadır. Küba Amerika'nın kısıkcı altındayken, Küba'yı özgürleştirmek için yollanan askerlere savaştan kısa bir süre sonra patlak veren puro fabrikalarında çalışan ve grevde olan Kübalı işçileri vurma emri verilmişti.

Bu tür sebeplerle mücadeleyi sürdüren bir tek bizler değiliz. Kan ve gözyaşının akmasına neden olan korkunç Rus-Japon savaşının da önündeki perde kalkmaktadır. Ve bir kez daha görüyoruz ki bu savaşın arkasında da ateşleyici Ticari Gelenek tanrısı var. Rusya-Japonya savaş sırasında Savaş Bakanı olan Kuropatkin, ticari gelenegın ardındaki gerçek sırrı açığa çıkartmıştır. Kore imtiyazları üzerine para yatırmış olan Çar ve Gran Düka'lar, yalnızca hızlı bir şekilde servet yapabilmek sebebiyle savaş başlatmıştır.

Barışın en güvenli yolunun güçlü bir ordu ve donanmaya sahip olmak olduğu yolundaki çekişme, en barış yanlısı vatandaşın en ağır silahlarla donanmış vatandaş olduğu iddiası kadar mantıksızdır. Günlük hayattan edindiğimiz deneyimler kanıtlamaktadır ki, silahlı bireyler gücünün denemek konusunda oldukça isteklidir. Bu durum tarihsel olarak, hükümetler için de geçerlidir. Gerçekten de barıştan yana olan ülkeler enerji ve hayatlarını savaş hazırlıklarıyla harcamazlar. Sonuç olarak da barış korunur.

Ne var ki, daha güçlü bir ordu ve donanma oluşturulması yönündeki isteklerin hiçbirisi dış tehditlerden kaynaklanmamaktadır. Bu, toplumlarda giderek artan hoşnutsuzluk korkusundan ve işçiler arasındaki uluslararası ruhtan kaynaklanmaktadır. Bu birçok ülkenin Güçlerinin kendini hazırlamakta olduğu düşmanla karşılaşacaktır; bir zamanlar bilinçliliğe uyanan ve diğer tüm dış tehditlerden daha da tehlikeli olacak bir düşman.

Yüzyıllardır toplumları köleleştiren güçler, onların psikolojileri üzerine de kapsamlı çalışmalar yapmışlardır. Genellikle insanların umutsuzlukları, kederleri ve gözyaşlarının, tıpkı çocuklar gibi küçük bir oyuncakla zevke dönüştürülebileceğini bilirler. Ve o oyuncak ne kadar ihtişamlı bir şekilde giydirilirse, renkleri ne kadar canlı olursa çocuk için de o kadar çekici olacaktır.

Bir ordu ve bir donanma insanların oyuncaklarını temsil eder. Onları daha çarpıcı ve çekici kılmak için, bu oyuncakların sergilenmeleri için yüzlerce ve milyonlarca dolar harcanmaktadır. Birleşik Devletler hükümetinin bir donanma filosunu donatıp Pasifik sahiline, her Amerikalı'nın ABD'nin gurur ve zaferlerini hissetmesi için göndermesindeki amaç da buydu. San Francisco şehri, filonun eğlendirilmesi için yüz bin dolar harcamıştı; Los Angeles altı bin; Seattle ve Tacoma ise yaklaşık yüz bin dolar. Filoyu eğlendirmek için mi dedim? "Cesur oğlanlar" yeterli yemeği bulabilmek için isyan etmek zorundayken, birkaç üst rütbeli subaya içki içirip, yemek yedirmek için. Ülkenin dört bir yanındaki kadın, erkek ve çocukların sokaklarda açlık çektiği; yüzlerce işsiz insanın emeklerini her fiyattan satmaya hazır bir durumda bekledikleri bir zamanda havai fişekler, tiyatro partileri ve toplantılar için tam iki yüz altmış bin dolar harcanmıştı.

İki yüz altmış bin dolar! Böylesine yüklü bir toplamla neler yapılmazdı ki? Ama ekmek yemek yerine, o şehirlerin çocukları filoyu görmeye götürülmüş ve bir gazetenin de yazdığı gibi olay akıllarda şöyle kalmıştı, "bir çocuk için unutulmaz bir anı."

Gerçekten de hatırlanmak için muhteşem bir şey, değil mi? Uygarlaşmış katliamın infazcıları. Eğer bir çocuğun hafızası bu tür anılarla zehirlenebilirse, insan kardeşliğinin gerçekten anlaşılması umudu ne için var öyleyse?

Biz Amerikalı'lar kendimizi barış sever insanlar olarak tanımlarız. Kan dökülmesinden ve şiddetten nefret ederiz. Gene de uçan makinelerden savunmasız köylülerin üzerlerine dinamit bombaları atabilme olasılığı da bizde haz spazmları yaratır. Ekonomik gereklilikten dolayı, bazı endüstri patronlarını durdurmak için kendi hayatını riske atan herhangi bir kişiyi asmaya, elektrikli sandalyeye oturtmaya ya da linç etmeye hazırızdır. Kalplerimiz Amerika'nın dünyanın en güçlü ülkesi olması ve eninde sonunda diğer bütün ülkeler üzerine kendi demir ayaklarını çakacağı düşüncesinin heyecanıyla çarpır.

İşte vatanseverliğin mantığı budur.

Vatanseverliğin ortalama insanlar için doğurduğu korkunç sonuçları göz önüne aldığımızda bile, bunlar vatanseverliğin askerler üzerindeki etkisiyle karşılaştırılamaz; boş bir inançla kandırılmış o zavallı kurban. O ki ülkesinin kurtarıcısı, ulusunun koruyucusu: Onun için vatanseverlik neyi ifade ediyor? Barış zamanında köle gibi itaatkâr bir hayat, kusurlar ve sapıklık; savaşta ise tehlike ve ölüm.

San Francisco'ya kısa bir zaman önce yaptığım eğitim seyahatinde, Körfez ve Golden Gate Parkı'nın en güzel manzarasına sahip olan Presidio'yu ziyaret ettim. Amacı çocuklar için oyun alanları, yorgun şehirli için bahçeler ve müzik olmalıydı. Aksine çirkin, kasvetli ve barakalarla gri bir şekilde yapılmıştı. Barakalar; zenginlerin köpeklerini bile gezdirmeyecekleri yerler. Döküntü kulübelerde askerler güdülmekte olan bir sürü gibiydiler. Burada gençlik günlerini harcıyorlar, üstlerinin botlarını ve pirinç düğmelerini parlatıyorlardı. Burada da, sınıflar arasındaki farklılaşmayı gördüm: Özgür bir cumhuriyetin mahkumlar gibi sıraya dizilmiş, önlereinden geçen her üstlerine selam veren kuvvetli oğulları. İnsanlığı küçülten ve üniformayı yücelten Amerikan eşitliği!

Baraka hayatı, cinsel sapıklık gibi farklı eğilimleri de beraberinde getirmektedir. Giderek Avrupa askeri koşullarında ortaya çıkan sonuçları doğurmaktadır. Cinsel psikoloji alanında adı duyulmuş olan yazar Havelock Ellis, bu konu üzerinde kapsamlı bir çalışma yapmıştır. Kitabından bir alıntı yapıyorum: “Barakalardan bazıları erkek fahişeliğinin en büyük merkezleridir... Kendilerini satan askerlerin sayısı, bizim inanmak istediğimizin çok daha üstündedir. Bazı alaylarda bu cüretin erkeklerin büyük bir çoğunluğu için rüşvet alma oranından daha yüksek olduğunu söylemek bir abartma olmaz... Yaz akşamlarında Hyde Park ve Albert Gate civarı canlı bir ticaret yapan askerler ve diğer erkeklerle dolar; çok az utanç içindedirler, üniformalarıyla ya da sivil... Çoğu vakada uygulanan prosedürler Tommy Atkins'in cep parasına rahat bir eklemede bulunur.”

Ordu ve donanmaya bu sapıklığın nasıl ve neden girmiş olduğu, en iyi biçimde fahişeliğin bu türü için özel evlerin var olması gerçeğiyle açıklanabilir. Bu davranış İngiltere'ye özgü değildir, evrenseldir. “Askerler Fransa'da İngiltere ya da Almanya'dakinden daha az aranmıyor ve Paris ve garnizon şehirlerinde de askeri fahişelik için özel evler mevcut.”

Acaba Havelock Ellis cinsel sapıklıkla ilgili araştırmasına Amerika'yı da katış mıdır? Eğer bunu yapmış olsaydı, aynı koşulların diğer ülkelerde olduğu kadar bizim ordumuz ve donanmamızda da mevcut olduğunu görürdü. Güçlü bir ordunun gelişmesi kaçınılmaz olarak cinsel sapıklığı artırmaktadır; barakalar kuluçka makineleridir.

Cinsel etkilerinin yanı sıra, baraka yaşantısı askerin orduyu terk etmesinden sonra faydalı bir emekçi olması olasılığını da ortadan kaldırmaktadır. Herhangi bir konuda eğitim görmüş olan erkeklerin çok azı ordu ya da donanmaya katılır, ama onlar bile bir askeri deneyimden sonra önceki işlerinde kendilerini eskisi kadar rahat hissedemezler. İşsizlik alışkanlığını,

heyecan ve macerayı tatmış olarak hiçbir barışçıl koşula ayak uyduramazlar. Ordudan ayrıldıklarında hiçbir yararlı işe geri dönecekler. Ama bu genellikle ayaktakımı, hapishaneden çıkanlar ve ne hayat ne de kendi kişisel eğilimleri için mücadele etmeyen insanlarda görülür. Bu insanlar da askeri hayatlarından sonra, suç yaşamlarına geri dönerler; daha da vahşileşmiş ve alçalmış olarak. Hapishanelerimizde yatanların kayda değer bir çoğunluğunu eski askerlerin oluşturduğu herkesçe bilinen bir gerçekliktir. Diğer yandan ordu ve donanmada da oldukça yüksek sayıda eski suçlu bulunmaktadır.

Yukarıda sıralamış olduğum bütün korkunç sonuçlar içerisinde hiçbirisi bana Private William Buwalda olayında oluşan vatanseverlik ruhu kadar insanlık dışı gelmiyor. Çünkü o, bir kişinin asker olup aynı zamanda da insanlık haklarını savunabileceğine inanıyordu. Askeri otoriteler onu cezalandırdılar. Doğru, on beş yıl boyunca ülkesine hizmet etmişti, ama kayıtları mahkeme tarafından itham edilmemişti. Buwalda'nın mahkumiyetini üç yıla indiren Gen Funston'a göre, "bir görevlinin ya da gönüllü olarak askere kaydedilmiş bir adamın öncelikli görevi hükümete karşı sorgusuz itaat ve bağlılıktır. Onun bu hükümeti onaylayıp onaylamaması hiçbir şey değiştirmez." Aslında, Funston vatana bağlılığın gerçek doğasına işaret etmektedir. Ona göre, orduya girmek Bağımsızlık Deklarasyonu'nun ilkelerini ilga etmek demektir.

Düşünmeyi, sadık bir makine haline gelmeye dönüştüren ilginç bir vatanseverlik anlayışı!

Vatanseverliğe karşı, bir adamı, bir suçluyu on beş yıllık sadık hizmetlerinden sonra hapse atan bir anlayıştan daha büyük bir suçlama olabilir mi?

Buwalda ülkesine hayatının en iyi yıllarını vermişti ve erkekliğini. Ama tüm bunların hiçbir anlamı yoktu. Vatanseverlik merhametsizdir ve diğer bütün doymak bilmez canavarlar gibi ya her şeyi ister ya da hiçbir şeyi. Bir askerin, aynı zamanda bir insan olduğunu, kendi duyguları, düşünceleri ve eğilimleri olabileceğini kabul etmez. Buwalda'ya öğretilen ders de bu idi; çok pahalı ama hiçbir işine yaramayacak bir ders verilmişti ona. Özgürlüğüne kavuştuğunda ordudaki pozisyonunu kaybetmişti ama özgüvenini geri kazanmıştı. Her şeyden önce, bu üç yıllık mahkumiyete değer.

Amerika'daki askeri koşullar üzerine yazan bir yazar, yakın zamanlarda yazdığı bir makalesinde Almanya'da askerlerin siviller üzerindeki baskısına değinmişti. Diğer yazdıklarının yanı sıra, şöyle diyordu: Eğer

bizim ordumuzun var olma sebebi, sivillere eşit haklar sağlanmasının dışında bir amaca hizmet etseydi, varlığını sürdürmek için bunun karşılığını alırdı. Eminim ki bu yazar, General Bell'in vatansever rejimi sırasında Colorado'da değildi. Eğer vatanseverlik adı altında erkeklerin nasıl hapishanelere tıkıldığını, sınır dışı edildiklerini ve diğer her türlü vahşetle karşı karşıya bırakıldıklarını görmüş olsaydı, muhtemelen fikrini değiştirirdi. ABD'de askeri gücün artmasına verilebilecek tek örnek Colorado olayı değildir. Birlikler ve askerlerin iktidardakilerin yardımına koşmadığı ve burada küstahça ve vahşice aynı Kaiser'in üniformasını giyen adamlar gibi davranmadıkları pek görülmemiştir. O zaman da Dick askeri kanunlarına sahibiz. Acaba yazar bunu unutmuş muydu?

Bizim yazarlarımızın en büyük hatalarından birisi, kendi ülkelerinde yaşanan güncel olaylar hakkında oldukça cahil olmasıdır; ya da dürüstlükten uzak bir tutumla bu konular hakkında konuşmak istemezler. Ve böylece, Dick askeri yaşamızın Kongre tarafından çok az tartışılarak ve kamudan gizli bir şekilde yürürlüğe sokulmuş olması konusunun üstü kapatılmıştır: Başkan'a, barış yanlısı bir vatanşası kana susanış bir katile dönüştürme yetkisini veren yasa. Bunun ülkenin savunulmasına yönelik bir amacı olduğu söyleniyor; gerçekte ise sözcülüğünü Başkan'ın yaptığı o belirli partinin çıkarlarını korumak.

Yazarımız vatanseverliğin Amerika'da asla yurtdışında olduğu kadar güç sahibi olamayacağını iddia etmekte; çünkü bu bizlerde içten gelen bir duygu ama Eski Dünya'da mecburi bir şey. Ne var ki bu beyefendinin belirtmeyi unuttuğu iki çok önemli nokta var. Öncelikle, Avrupa'da mecburi askerlik toplumun her sınıfında orduya karşı derin nefret duyguları yaratmıştır. Binlerce genç baskı altında orduya alınmaktadır ve asker olduklarında da buradan kaçmak için her türlü yolu denemektedirler. İkincisi, inanılmaz bir anti-militarist akımı yaratan şey militarizmin mecburi yanıdır, Avrupalı Güçler her şeyden çok bundan korkarlar. Her şeyden önce kapitalizmin en büyük savunucusu militarizmdir. İkincisi zayıfladığı anda, kapitalizm de sendeleyecektir. Doğru, bizim ülkemizde erkekler genellikle orduya katılmaya zorlanmazlar ama bizler daha şiddetli ve zorlayıcı bir güç yarattık: Gerekliklik. Endüstriyel bunalımlar sırasında orduya gönüllü katılımlarda inanılmaz bir artış olduğu bir gerçeklik değil midir? Militarizm gurur verici ya da kazançlı olmayabilir ama bir iş arayarak ülkeyi gezmekten, ekmek kuyruklarında beklemekten ya da belediyeenin sığınma evlerinde uyumaktan daha iyidir. Her şeyden önce ayda on üç dolar, günde üç öğün yemek ve uyuyacak bir yer demektir.

Gene de eğer gereklilik orduya katılmak için yeterli güçte bir neden olarak kabul edilmiyorsa, o noktada da devreye insanın karakteri giriyor. Askeri otoritelerimizin ordu ve donanmaya yapılan gönüllü katılımlardan “zayıf materyal” diye yakınmalarına şaşmamak gerek. Bu, gerçekten de cesaret verici bir işarettir. Bu, ortalama Amerikalı’nın hâlâ açlık riskini almaktansa, üniformaya bürünerek bağımsızlık ve özgürlük aşkı ruhunu taşıyabileceğinin kanıtıdır.

Dünyada düşünene adamlar ve kadınlar, vatanseverliğin çok dar ve zamanımızın ihtiyaçlarını karşılamak için çok sınırlı olduğunu anlamaya başlamışlardır. Gücün merkezileşmesi dünyada baskı altında olan ülkelerde ulusal bir dayanışma duygusu yaratmıştır; Amerika’daki emekçiler ile yurt dışındaki kardeşleri arasındaki dayanışmadan daha üstün bir uyum gösteren bir dayanışma; yabancı tehditlerden korkmayan bir dayanışma, çünkü bu bütün işçileri patronlarına “Gidin ve cinayetlerinizi kendiniz işleyin. Biz bunu sizin yerinize yeterince uzun bir süredir yapıyoruz.” diyecekleri bir noktaya getirmektedir.

Dayanışma askerlerin bile bilincini uyandırmaktadır; onlar da büyük insan ailesinin birer parçası haline gelmektedir. geçmiş çatışmalarda şaşmazlığını birden çok kanıtlamış olan bir dayanışma ve 1871 Komünü’nde Parisli askerlerin ayaklandırıan ve kardeşlerini öldürmeleri istendiğinde bunu yapmayı reddettiren güç. Yakın geçmişte Rus ordularına karşı ayaklanan adamlara cesaret veren de aynı şeydi. Eninde sonunda bu dayanışma, tüm baskı ve şiddet altında tutulanları uluslararası sömürücülere karşı bir araya getirecektir.

Avrupa proleteryası bu büyük dayanışmanın gücünü fark etmiştir ve bunun bir sonucu olarak da vatanseverliğe ve onun kanlı yüzü olan militarizme karşı bir savaş başlatmıştır. Alman, Fransız, Rus ve İskandinav ülkelerin hapishaneleri, bu eski boş inanın bir parçası olmayı reddeden binlerce kişiyle doludur. Bu akım işçi sınıfıyla da sınırlı değildir; hayatın her aşamasından kişileri, sanatçıları, bilim adamlarını ve yazarlarını da kucaklamıştır.

Amerika’da bu akıma ayak uydurmak zorunda kalacaktır. Militarizm ruhu hayatın her kanalına sızmış durumdadır. Gerçekten de ben Amerika’da militarizmin dünyanın diğer yerlerinden daha büyük bir tehlike oluşturduğuna inanıyorum; çünkü kapitalizm yok etmek arzusu içinde olanlara rüşvet ödemekte.

Bunun başlangıcı okullarda çoktan yapıldı. Gözle görülür bir şekilde, hükümet de İncil’in yolunu seçiyor: “Bana çocuk aklını verin, onu bir erkek

yapayım.” Çocuklar askeri taktiklerle, müfredat programında yüceltilen askeri başarılarla eğitiliyorlar ve genç beyinler de hükümete uyum sağlamaları için saptırılıyorlar. Dahası, ülkenin gençleri ordu ve donanmaya katılmak için parlak posterlerle kandırılıyorlar. “Dünyayı görmek için iyi bir fırsat!” diye bağılıyor hükümet duvarlardan. masum çocuklar zorla vatansever yapılıyor ve askerlerin adımları Ulus’a doğru ilerliyor.

Amerikan işçileri askerler, Federaller ve Eyaletler’in ellerinde o kadar çok acı çekti ki, üniformalı parazitlere karşı yeterli bir nefret ve isyanları var. Ne var ki tehditler bu büyük problemi tek başına çözemez. İhtiyacımız olan şey, askerlerin eğitimine karşı bir propagandadır; akımının gerçekliklerine onu uyandıracak ve varlığını onların emeklerine borçlu olduğu adamlara karşı gerçek görüşünün bilinçliliğini uyandıracak anti-vatansever bir literatür. Otoritelerin en çok korktuğu şey, tam da budur işte. Bir asker için radikal bir toplantıya katılmak zaten büyük bir hainliktir. Bir asker için radikal bir bildiriye okumayı da büyük bir hainlik olarak adlandıracaklarına hiç şüphe yok. Ama otoriteler, hatırlanamayacak kadar eski zamanlarda ilerlemenin her adımını hainlik olarak adlandırmıyor muydu? Ne var ki sosyal bir yeniden yapılanma için çabalayanlar bütün bunlarla karşı karşıya gelecek güce sahiptirler. Bu gerçeklikleri fabrikalar yerine, barakalara taşımak daha da önemlidir. Vatansever yalanı dünyamızdan silmek için, bütün ulusların evrensel kardeşlikte birleşerek şu kelimeler etrafında toplandığı o muhteşem yapıya giden yolu temizlememiz gereklidir: ÖZGÜR BİR TOPLUM.

Anarşist Kütüphane

Emma Goldman
Vatanseverlik, Özgürlüğe Karşı Bir Tehdit
1911

“Patriotism, a Menace to Liberty” (1911)
Çeviri: Kara Kedi

tr.anarchistlibraries.net